

AZ ÉLETEMBEN MINDIG JELEN VOLT A LEGNEMESEBB IRODALOM

Beszélgetés Venczel Vera színművésznővel

Az Egri csillagok Vicuskája, az Isten hozta, őrnagy úr! Ágikája és A fekete város Rozálija az ő alakításában maradt emlékezetes valamennyiünk számára. Mindig is színésznő szeretett volna lenni, ám azt álmában sem gondolta, hogy ilyen szerepekkel ajándékozza meg a sors. Venczel Verával, a Vígszínház Jászai Mari-díjas, érdemes művészeivel a film és szépirodalom kapcsolatáról beszélgettünk.

– Már gimnazistaként két filmben szerepelhetett, főiskolásként pedig további hatban. Vagyis mielőtt a „hivatalos” színészi pályája elindult volna, máris egy sor kiváló alkotásban, remek kollégák oldalán gyakorolhatta hivatását. Mennyire érezte magát érettnek ezekre a feladatokra?

– Amennyire egy gyerek érett tud lenni. Valóban nagyon fiatal voltam, mégis úgy érzem, hihetetlen szerencse és ajándék, hogy ezekhez a szerepekhez az első pillanattól hozzájuthattam. A főiskolai képzés is irodalmi alanyagokra épült, már ott is mindenféle jeleneteket játszottunk.

– 1970 után aztán a mozi helyét átvette a televízió, ön is elsősorban tévéfilmekben szerepelt. Mi volt ennek a váltásnak az oka?

– Így alakult. De ezt egyáltalán nem éltem meg negatív fordulatként, hiszen abban az időben rengeteg tévéjátékot forgattak. Sőt a rádióban is sokat szerepelhettem, nagyszerű regényadaptációkat, rádiójátékot, verseket vettek fel, mesét is mondtam. Szerencsés vagyok, mert az életemben mindig jelen volt a legnemesebb és legváltozatosabb irodalom.

– A színész-rendező Várkonyi Zoltánról mondták, hogy előbb mindig megálmodott egy karaktert, s utána az elképzeléséhez keresett színészt. Vagyis

nem a figurát próbálta egy-egy adott művészhez igazítani, hanem éppen fordítva történt a dolog. Mit látott meg önben, amiért magára bízta a Kárpáthy Zoltán című, 1966-os mozifilmben Szentirmay Katinka szerepét?

– Sohasem mesélt erről, de valószínűleg azért döntött mellettem, mert már jól ismert. Ott volt a felvételi vizsgámon, rögtön az érettségi után. Ott látott életében először. Az osztályfőnököm Pártos Géza lett, de Várkonyi mindig bejött a féléves vizsgáinkra, és nézte, hogy mit csinálunk. Aztán a negyedik rostavizsga után, vagyis már a második év vége előtt elvitt a Vígszínházba. A néma levetében Carlotta, a komorna szerepét kaptam meg. Katinkát így minden próbafelvétel nélkül oszthatta rám, hiszen jól ismert.

– Amikor Várkonyi egy irodalmi alanyagot vitt filmre, mennyire változtatott a rendelkezésére álló, eredeti szövegen?

– Erre leginkább ő tudna válaszolni. A forgatókönyvön közösen dolgozott írókkal, dramaturgokkal, jóval a forgatás megkezdése előtt. Hogy

Kárpáthy Zoltán, 1966 (Szentirmay Katinka szerepe, a partner Kovács István)

Egri csillagok, 1968 (Cecey Éva szerepe, a partner Kovács István)

miként alakított az eredeti alapanyagon, vett el belőle, vagy tett bele esetleg pluszjeleneteket, azt a munkatársaival álmodta meg.

– *Ha jól tudom, az Egri csillagok női főhősné, Cecey Évának a szerepét különös módon, szavazás útján nyerte el.*

– Így van, de nemcsak én, hanem Kovács István is hasonlóképpen járt. Az *Ifjúsági Magazin* című lap olvasóit szavaztatták meg, és azon mi nyertünk. Így lettem én Vicuska, ő pedig Bornemissza Gergely.

– *Gyerekként, gondolom, többször is olvasta Gárdonyi könyvét. Milyennek látta akkor, illetve milyennek akarta láttatni a filmben Cecey Évát?*

– Arra emlékszem, hogy a regény nekem nagyon-nagyon tetszett. A hadseregek leírása egy kicsit hosszú volt ugyan, de Vicuska és Gergő története nagyon erős hatással volt rám. Álmomban sem gondoltam, hogy én valaha ezt a szerepet el fogom játszani. És azt sem, hogy a mai napig vetíteni fogják, generációk nőnek fel ezen a filmen.

– *Ön szerint milyen karakter Vicuska?*

– Külsőleg olyan, amilyennek Gárdonyi leírta: szép, mint egy fehér galamb, és törekeny. Belsőleg pedig egy csodálatosan gazdag érzelmű, tiszta ember.

– *Az Isten hozta, őrnagy úr! Ágikája viszont kissé naiv, aki feltétlen tiszteletet érez a felnőttek iránt. Milyen volt Latinovits Zoltánnal együtt dolgozni? Debrecenben legendák keringenek arról, mennyire nehéz természete volt.*

– Latinovits csodálatosan dolgozott, hihetetlen felkészültséggel. Ehhez kellett egy kiváló rendező is, Fábri Zoltán, aki minden kockát előre megtervezett, tudta, hogyan szeretné megcsinálni a filmet. Akkor az a nyár, mindannyiunk élete arról szólt. Szarvaskőre helyezték a forgatást, egy csodálatos faluba, ahol felépítették a díszletházat. Naponta jártunk ki Egerből dolgozni. Hihetetlen nagy élmény volt, életem egyik legnagyszerűbb emléke. Jó volt Latinovits közelében lenni, és látni, hogy mit csinál. De Sinkovits Imre, Fónay

FILMOGRÁFIA-VÁLOGATÁS

Mozifilmek

Kárpáthy Zoltán (1966)

Egy szerelem három éjszakája (1967)

Egri csillagok (1968)

Isten hozta, őrnagy úr! (1969)

Utazás a koponyám körül (1970)

Fábián Bálint találkozása Istennel (1980)

Tévéfilmek

Pillangó (1970)

Tündérlaki lányok (1970)

A fekete város (1971)

Egy óra múlva itt vagyok (1971–1974)

Ida regénye (1974)

Tessék engem elrabolni (1980)

Az öreg tekintetes (1987)

Édes Anna (1990)

Isten hozta, őrnagy úr! 1969 (Tót Ágika szerepe, a partnerei Latinovits Zoltán, Fónay Márta és Sinkovits Imre)

Márta és a többiek is ragyogóan keltették életre ezt a sajnos mindig aktuális történetet.

– Szarvaskőn talán még az eredeti díszlet is megmaradt.

– Nincs már meg, csak a budi. Az ott van, ahol volt. Fantasztikus, hogy megőrizték. Szarvaskőn ezt a filmet ma is őszinte tisztelettel és szeretettel vetítik, nézik meg újra és újra. Én pedig csak köszönetet tudok mondani azért, amiért így ápolják az emléket.

– 1971-ben *A fekete városban* kapta meg Rozáli szerepét. Ez hogyan történt?

– Zsurzs Éva kért fel rá, s nagyszerű volt az egész szereposztás. Olyan színészek vettek körül, akik mellett nem lehetett rosszul megszólalni. Bessenyei Ferenc, Pécsi Sándor, Kiss Manyi és a fiatal Fabriciust alakító Nagy Gábor voltak a partnereim. Ez is egy ajándék az életemben.

– *Másfajta feladat sorozatban szerepelni, mint önálló filmben?*

– Nem igazán, hiszen amikor egyrészes film forog, akkor sem sorrendben vesszük fel a jeleneteket. Ez egy sorozatnál sincs másképp. A különbséget inkább az jelenti, hogy a forgatás hosszabb ideig tart, és nem egy, hanem több részből kell előre felkészülni.

– *A filmzés alatt a színházi munkákat félre kellett tennie?*

– Egyszerre ment a kettő. Amióta a pályára kerültem, abban a szerencsés helyzetben voltam, hogy filmezhettem és színpadon is lehettem, ami csodálatos dolog. Mindkettőnek megvannak a maga sajátosságai. Az egyiket nem lehet ismét-

telni, a másikat a következő alkalommal viszont lehet javítani.

– *A fekete város számomra abból a szempontból kissé kilóg a sorból, hogy a vége nem happy end.*

– Szerintem *Az Isten hozta, őrnagy úr!* befejezése sem vidám. Nem könnyű dolog, ha valakinek az édesapja ilyen idegállapotba kerül. Ráadásul Ágika a testvérét sem látja viszont többé, aki miatt ezt az egész borzasztóan nehéz helyzetet végigcsinálják. Összetett, sokrétegű történet tehát ez is. A közönség egyébként jól fogadta *A fekete várost*, minden tragikus mozzanata ellenére. Emlémem szerint, amikor a különböző részek mentek, másnap sok pozitív visszajelzést kaptam az utcán az emberektől. Gondolom, ez nem így lett volna, ha nem szeretik a sorozatot.

– *Amikor egy regényt, vagy más irodalmi anyagot ültetnek át filmre, megváltozik tőle az eredeti mű?*

– Óhatatlanul van változás. Olvasás közben az ember fantáziájára van bízva, hogy kit milyennek gondol el. Amikor viszont film készül egy történetből, vagy tévéjáték, akkor nem biztos, hogy találkozik a néző elképzeléseivel. De ha mégis visszaadja a lényegét, és nem szegényedik tőle a jó alanyanyag, akkor senki sem kéri ezt számon, és élmény lesz a film is.

ZIMA Szabolcs

Venczel Vera jelenlegi darabjai a Vígyszínházban: *Hegedűs a háztetőn / Tévedések vígjátéka / A vörös oroszán / Monokli / A vágy villamosa*

A fekete város, 1971 (Görgey Rozáli szerepe, a partner Nagy Gábor)